

Europeana. Tolesni veiksmai

2010 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl komunikato „Europeana – tolesni veiksmai“ (2009/2158(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2009 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos komunikatą „*Europeana – tolesni veiksmai*“ (COM(2009)0440),
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „Autorių teisės žinių ekonomikoje“ (COM(2009)0532),
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos išvadas dėl Europos skaitmeninės bibliotekos EUROPEANA¹,
- atsižvelgdamas į 2008 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos kultūros paveldas vienu pelės klavišo spustelėjimu. Europos Sąjungos kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, prieinamumo internetu ir jos išsaugojimo suskaitmenintos pažanga“ (COM(2008)0513),
- atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 4 d. paskelbtą galutinę aukščiausiojo lygio ekspertų grupės, atsakingos už skaitmeninių bibliotekų klausimus, pogrupio, nagrinėjančio autorių teisių aspektus, ataskaitą dėl skaitmeninio išsaugojimo, nenustatytos autorių teisės kūrinių ir nebespausdinamų kūrinių,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės mėn. paskelbtą galutinę aukščiausiojo lygio ekspertų grupės, atsakingos už skaitmeninių bibliotekų klausimus, pogrupio, nagrinėjančio privataus ir viešojo sektorių partnerystės aspektus, ataskaitą dėl privataus ir viešojo sektorių partnerystės, su kurios pagalba būtų skaitmeniniu formatu išsaugotas ir internetu prieinamas Europos kultūros paveldas,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. rugsėjo 27 d. rezoliuciją dėl „i2010: Europos skaitmeninės bibliotekos“²,
- atsižvelgdamas į 2006 m. rugpjūčio 24 d. Komisijos rekomendaciją 2006/585/EB dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, išsaugojimo skaitmeniniu formatu ir internetinės prieigos prie jos³,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo⁴,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 167 straipsnį,

¹ OL C 319, 2008 12 13, p. 18.

² OL C 219 E, 2008 8 28, p. 296.

³ OL L 236, 2006 8 31, p. 28.

⁴ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą, taip pat į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto bei į Teisės reikalų komiteto nuomones (A7–0028/2010),
- A. kadangi itin svarbu suteikti ir supaprastinti universalią prieigą prie Europos kultūros paveldo skaitmeninėje erdvėje ir užtikrinti, kad šis paveldas būtų skatinamas ir saugomas ateities kartoms Europoje ir už jos ribų,
 - B. kadangi skaitmeninant Europos kultūros paveldo medžiagą itin svarbi Europos politika kultūros srityje, kuri atspindėtų ryžtingą Europos Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimą išsaugoti, gerbti ir skatinti kultūros įvairovę,
 - C. kadangi turėtų būti kuo labiau skatinama ir kaip galima lengviau prieinama bendro Europos paveldo gausa ir įvairovė, taip pat ir už Europos ribų, o valstybės narės ir kultūros institucijos, ypač bibliotekos, stengdamosi tai užtikrinti nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, turi atlikti pagrindinį vaidmenį,
 - D. kadangi Europos kultūros paveldą daugiausia sudaro viešai prieinami kūriniai, o suteikiant prieigą prie šių kūrinių skaitmeninėje erdvėje turėtų būti dedamos visos įmanomos pastangos siekiant užtikrinti kokybišką jų formatą,
 - E. kadangi norint gerinti švietimo ir gyvenimo standartus prioritetą turi būti teikiamas prieigai prie kultūros ir švietimo informacijos,
 - F. kadangi būtina nustatyti bendrus Europos kultūros paveldo skaitmeninimo standartus ir kadangi daugybė įvairiose bibliotekose saugomų suskaitmenintų kūrinių viešai neprieinami dėl to, kad nesutampa jų skaitmeniniai formatai,
 - G. kadangi bibliotekos savo personalo dėka yra labiausiai kvalifikuotos institucijos atlikti kūrinių skaitmeninimo proceso priežiūrai ir šiam procesui valdyti,
 - H. kadangi Europos skaitmeninė biblioteka turėtų būti daugiau negu informacijos tvarkymo priemonėmis valdoma skaitmeninė kolekcija – ji turėtų aprėpti kuo įvairesnių techninių pajėgumų vystymą ir išteklius informacijai kurti, tyrinėti ir naudoti,
 - I. kadangi turi būti atsižvelgta į spartų naujų technologijų vystymąsi ir į jo lemiamus kultūrinės veiklos pokyčius, taip pat į skaitmeninimo projektus, kurie šiuo metu įgyvendinami už Europos ribų,
 - J. kadangi, savo ruožtu, valstybės narės turi nedelsdamos telkti didesnes pastangas, vienyti pajėgas ir apsirūpinti būtinomis priemonėmis, reikalingomis išsaugoti ir skatinti savo indėliui į *Europeaną*, ir taip didinti Europos regimumą pasaulyje,
 - K. kadangi iki šiol suskaitmeninta tik nedidelė Europos kultūros paveldo dalis, valstybėse narėse daroma nevienoda pažanga šioje srityje, o viešojo finansavimo, skirto didelio masto skaitmeninimui atlikti, nepakanka; kadangi valstybės narės turėtų dėti daugiau pastangų siekdamas pagreitinti viešai prieinamų ir privačiai saugomų kūrinių skaitmeninimo procesą,
 - L. kadangi Europos kultūros paveldo ir mokslinės medžiagos skaitmeninimas taip pat naudingas ir kitiems sektoriams, pvz., švietimo, mokslo sektoriams, moksliniams

tyrimams, turizmui, verslui, naujovėms ir žiniasklaidai,

- M. kadangi skaitmeninės technologijos taip pat yra puiki priemonė, užtikrinanti galimybę susipažinti su Europos kultūros paveldu tiems žmonėms, įskaitant ir neįgaliuosius, kurie susiduria su prieigos prie kultūros kliūtimis,
- N. kadangi ES valstybėse narėse labai skiriasi autorių teises reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, o padėtis, susijusi su daugybės kūrinių autorių teisėmis, lieka neaiški,
- O. kadangi būtina nedelsiant imtis veiksmų siekiant išspręsti XX ir XXI amžių turinio „skaitmeninės juodosios skylės“ klausimą, nes didelės kultūrinės vertės darbai nyksta nepanaudoti; kadangi priimant bet kokį sprendimą turi būti tinkamai atsižvelgta į visų susijusių šalių interesus,
- P. kadangi bet kuris saugomas ar viešai prieinamas kūrinys, kurio teisių turėtojo ar turėtojų arba gretutinių teisių turėtojų neįmanoma nustatyti ar rasti, nors buvo atlikta dokumentais patvirtinta išsami paieška, turėtų būti laikomas nenustatytos autorių teisės kuriniu,
- Q. kadangi būtina išsamiau informuoti apie Europos skaitmeninės bibliotekos fondo darbo pažangą,
- R. kadangi būtina užtikrinti didesnę Europos Sąjungos veiklos skaidrumą,

Europeana – esminis žingsnis siekiant išsaugoti ir populiarinti Europos kultūros paveldą

1. palankiai vertina tai, kad sukurta ir plėtojama aukštos kokybės turinio Europos skaitmeninė biblioteka, muziejus ir archyvas *Europeana* – bendras tiesioginės daugiakalbės prieigos prie Europos kultūros paveldo taškas ir vartai į jį;
2. pažymi, kad skaitmeninei bibliotekai *Europeana* turėtų būti keliamas tikslas saugoti Europos kultūros paveldą, kad ateities kartos galėtų kaupti bendrą Europos atmintį, o labiau pažeidžiami dokumentai būtų apsaugoti nuo žalos, daromos nuolat juos naudojant;
3. pabrėžia, kad kiekvienam iš toli pasiekiamą skaitmeninę biblioteką *Europeana* yra kultūros demokratizacijos priemonė, taigi labai didelis visuomenės segmentas galės susipažinti su retais ar senais Europos paveldo dokumentais, nors dėl pastarųjų išsaugojimo problemos paprastai juos sunku pasiekti;
4. pabrėžia, kad vystant *Europeaną* svarbu užtikrinti, kad tai būtų visapusiškai veiksminga sistema, turinti daugiakalbę sąsają, pasižyminti semantinėmis žiniatinklio ypatybėmis, išsauganti aukštą kūrinių kokybę ir suteikianti prieigą prie informacijos visame pasaulyje;

Tiksiai ir siekiniai

5. ragina užtikrinti, kad įvairių suskaitmenintų objektų skaičius *Europeanoje* iki 2015 m. siektų 15 mln.;
6. labai apgailestauja, kad valstybių narių indėlis į *Europeanos* turinį nevienodas, ir primygtinai ragina jas bei kitas kultūros institucijas glaudžiai bendradarbiauti skaitmeninant kūrinius ir visais įmanomais lygmenimis dėti nenutrūkstamas pastangas rengiant skaitmeninimo planus, savo ruožtu, vengti pakartotinių veiksmų ir, norint, kad būtų pasiekti užsibrėžti tikslai (iki 2010 m. suskaitmeninta 10 mln. dokumentų),

užtikrinti, kad kultūros turinys būtų skaitmeninamas greičiau;

7. pabrėžia būtinybę svarstyti klausimą dėl to, kaip skaitmeninimo planus parengusios kultūros institucijos galėtų būti skatinamos sudaryti susitarimus su teisių turėtojais, siekiant, kad kūriniai būtų prieinami daugiateritoriniu lygmeniu ir skatinama konkurencinės aplinkos plėtra dalyvaujant interneto knygų pardavėjams bei taip padedama skleisti Europos kultūros paveldą visame žemyne;
8. pažymi, jog iki šiol vien Prancūzija parūpino 47 proc. visų *Europeanos* suskaitmenintų objektų, taigi būtina gerokai aktyviau raginti valstybes nares prisidėti ir užtikrinti jų nacionalinių bibliotekų ir kultūros institucijų dalyvavimą šiame procese, kad visiems europiečiams būtų suteikta visapusiška prieiga prie jų pačių kultūros paveldo;
9. ragina Komisiją padėti ieškoti būdų ir priemonių, reikalingų atkreipti valstybių narių dėmesį į tai, kad *Europeanos* vartotojai ieško jų nacionalinėse kolekcijose prieinamų svarbių kūrinių, tačiau ne naudodamiesi *Europeana*;

Privalumai

10. pabrėžia, kad ekonominiu požiūriu skaitmeninimas potencialiai naudingas, nes suskaitmeninus kultūros vertybes daromas didelis ekonominis poveikis – ypač su kultūra susijusiems veiklos sektoriams – ir stiprinama žinių ekonomika, tačiau turėtų būti atsižvelgta į tai, kad kultūros turtas nėra standartinė ekonomikos prekė, taigi jis turėtų būti apsaugotas nuo pernelyg didelės komercializacijos;
11. pabrėžia, kad *Europeana* turėtų tapti vienu iš pagrindinių švietimo ir mokslinių tyrimų orientyrų; mano, kad nuosekliai įtraukus *Europeana* į švietimo sistemą jaunieji europiečiai priartėtų prie savo kultūros, literatūros ir mokslo paveldo bei turinio; mano, kad ji taptų konvergencijos erdve ir prisidėtų prie ES transkultūrinės sanglaudos;

Prieiga kiekvienam

12. pabrėžia, kad pagrindinis kriterijus kuriant portalą turėtų būti tai, ar vartotojui lengva juo naudotis, ypač tai, ar turinys randamas paprastu ir suprantamu būdu;
13. pabrėžia, jog siekiant, kad naudotis *Europeana* būtų patogu visiems ES piliečiams, būtina kuo greičiau rasti būdų skelbti joje informaciją visomis oficialiosiomis kalbomis;
14. pažymi, kad plėtojant portalą turėtų būti atsižvelgta į neįgaliųjų reikmes: jiems turėtų būti suteikta visapusiška prieiga prie bendrų Europos žinių; todėl ragina leidėjus pasirūpinti, kad daugiau kūrinių būtų prieinama neįgaliems asmenims patogiu formatu; rekomenduoja Komisijai užtikrinti, kad neįgaliesiems būtų parengtos specialios skaitmeninės kuo didesnės dalies turinio versijos, pvz., įskaitant jas balsu;
15. pabrėžia lygiateisės prieigos prie bendro Europos kultūros paveldo svarbą ir prašo valstybių narių pašalinti ES viduje esančias kliūtis, kurios trukdo naudotis kai kuriomis *Europeanos* turinio dalimis;
16. pabrėžia, kad privatiems asmenims ir viešosioms institucijoms turi būti užtikrinta galimybė naudotis nemokama prieiga prie portalo *Europeana* ir susipažinti su jame laikomais dokumentais, jų nepersikeliant; pabrėžia, kad portalui *Europeana* turėtų būti

suteikta galimybė imti mokesť už visų autoriaus teisių saugomų kūrinių ir kitos medžiagos perkėlimą ir atspausdinimą; šis mokesťis turėť būti socialiai priimtinas;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų reikalingų veiksmų, kad būtų išvengta žinių skirtumo tarp Europos ir ES nepriklausančių šalių, ir užtikrinti europiečiams visapusišką prieigą prie įvairaus jų pačių kultūros paveldo bei suteikti visame pasaulyje lengvesnę prieigą prie jo;
18. ragina Komisiją tęsti aukščiausiojo lygio ekspertų grupės pradėtą darbą, kadangi taip prisidedama prie bendros Europos skaitmeninių bibliotekų vizijos, ir pritaria praktiniams svarbiausių problemų, neigiamai veikiančių interneto prieigą prie kultūros vertybių, sprendimams;
19. pabrėžia, kad *Europeaną* administruojantys subjektai turėť imtis visų būtinų veiksmų, kad Europos piliečiams, ypač tiems, kurie dalyvauja kultūrinėje privataus, viešojo ir švietimo sektorių veikloje, apie šią skaitmeninę biblioteką būtų skelbiama internetu ir neinternetinėmis priemonėmis;

Pažangus Europeanos turinio plėtojimas apimties ir kokybės požiūriais

20. ragina turinio teikėjus užtikrinti įvairesnio tipo *Europeanos* turinį – ypač kai tai susiję su garso ir vaizdo turiniu – ir atkreipti ypatingą dėmesį į žodinėms kultūroms priklausančias raiškos formas ir į itin pažeidžiamos būklės kūrinius atsižvelgiant į intelektinės nuosavybės, ypač į autorių ir atlikėjų, teises; todėl pabrėžia, kad norint apsaugoti kūrinio vientisumą ir išvengti bet kokio galimo įsikišimo (cenzūros, kūrinio pakeitimų ir t. t.) svarbu paisyti neturtinių teisių;
21. yra įsitikinęs, kad laisva meninė raiška yra fundamentali vertybė; mano, kad kultūros institucijoms ar kaupėjams neturėť būti taikoma *Europeanoje* pateikiamo Europos kultūros, literatūros ar mokslo turinio kontrolė ar cenzūra;

Viešosios sferos turinys ir prieiga prie jo

22. yra įsitikinęs, kad net ir pakeitus formatą viešai prieinamas turinys analoginiu pavidalu ir toliau turėť būti viešai prieinamas skaitmeninėje aplinkoje;
23. primena, kad svarbiausias Europos skaitmeninimo politikos tikslas turi būti Europos kultūros paveldo apsauga ir kad šiuo požiūriu būtinos garantijos neišskirtiniam skaitmeninimo veiklos statusui užtikrinti, kad dėl šios veiklos nebūtų kuriamos naujos, skaitmeninimo proceso paskatintos, teisės, pvz., įpareigojimas mokėti už pakartotinį viešai prieinamų kūrinių naudojimą;
24. primena, kad turi būti sudarytos sąlygos *Europeanai* pasinaudoti susitarimais, viešo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu pasirašytais su kitomis bibliotekomis, ir kad todėl minėtosios bibliotekos turi būti aprūpintos fizinėmis jau suskaitmenintų bylų kopijomis;
25. pažymi, kad fizinės viešai prieinamų kūrinių, suskaitmenintų privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės pagrindu, bylos turi likti institucijos, kuri atstovauja viešojo sektoriaus partneriui, nuosavybe ir kad įrodžius, jog tai neįmanoma, ir todėl valstybės narės kultūros institucijai privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės pagrindu sudarius susitarimą, į kurį įtrauktos išskirtinės teisės suskaitmeninti jų nacionalinio paveldo kūrinių

sąlyga, prieš juos pateikiant į *Europeaną* turi būti gauta garantija, kad pasibaigus minėtosios sąlygos galiojimo terminui suskaitmenintos bylos taps šios institucijos nuosavybe;

26. pabrėžia, kad skaitmeninė biblioteka neturi nukrypti nuo savo pradinio tikslo, t. y. užtikrinti, kad platinti žinias internetu nebūtų palikta privačioms komercinėms bendrovėms, kad dėl kūrinių skaitmeninimo nebūtų varžomas Europos paveldo viešumas ir kad dėl šios priežasties nebūtų privatizuota visuomeninė sfera;
27. rekomenduoja Komisijai kreiptis į skaitmeninio turinio teikėjus su prašymu sertifikuoti *Europeanoje* pateikiamas tinklavietes;
28. ragina Europos kultūros institucijas, atsakingas už viešai prieinamų kūrinių turinio skaitmeninimą, užtikrinti prieigą prie šio turinio pasitelkiant *Europeaną* ir neriboti prieigos, pvz., suteikiant ją tik savo šalies teritorijoje;

Klausimai, susiję su autoriaus teisėmis, įskaitant nenustatytos autorių teisės kūrinius

29. pabrėžia, kad vadovaujantis kompleksiniu sektorių požiūriu ir nepažeidžiant intelektinę nuosavybę reglamentuojančių teisės aktų nuostatų bei išsaugant teisėtus teisių turėtojų interesus turėtų būti rasti sprendimai dėl galimybių *Europeanoje* suteikti prieigą prie kūrinių, kurių autorių teisės saugomos, ypač prie nebespausdinamų ir nenustatytos autorių teisės kūrinių; yra įsitikinęs, kad pirmenybė galėtų būti teikiama tokiems sprendimams, kaip išplėstinė kolektyvinių licencijų sistema, ar kitokiai kolektyvinio valdymo praktikai;
30. palankiai vertina Komisijos inicijuotą diskusiją ES autoriaus teisių teisės klausimais, kuria siekiama užtikrinti teisių turėtojų ir vartotojų teisių pusiausvyrą globalinių saitų siejamame pasaulyje atsižvelgiant į sparčiai kintančią naujų interneto technologijų tikrovę ir socialinę bei kultūrinę praktiką;
31. atsižvelgdamas į tolesnį autoriaus teisių apsaugos vystymąsi Europoje, ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti kaip galima labiau suderintas ir kuo išsamesnes teisinės nuostatas, kurias taikant būtų užtikrinta, kad paties skaitmeninimo proceso metu neįsigaliotų *sui generis* autoriaus teisės; laikosi nuomonės, kad šių diskusijų metu taip pat turėtų būti sprendžiamas klausimas dėl to, ar viešosioms institucijoms skaitmeninant nenustatytos autoriaus teisės kūrinius turėtų būti numatytos teisinės išimties;
32. pabrėžia nenustatytų autorių teisių kūrinių svarbą, nes šių kūrinių teisės taip pat saugomos, nors net atlikus kruopščią paiešką nepavyko nustatyti šių teisių turėtojų, o taip pat būtinybę pagal sektorius kruopščiai nustatyti tokių kūrinių rūšį ir apimtį, siekiant surasti tinkamą sprendimą;
33. ragina Komisiją pateikti teisėkūros pasiūlymą dėl nenustatytų autoriaus teisių kūrinių skaitmeninimo, išsaugojimo ir jų sklaidos remiantis savo 2009 m. spalio 19 d. komunikatu „Autorių teisės žinių ekonomikoje“, kadangi tai padėtų išspręsti šiuo metu aktualų teisinio nekonkretumo klausimą atsižvelgiant į kruopščios teisių turėtojų paieškos ir jų atlygio reikalavimų;
34. pritaria Komisijos ketinimui glaudžiai bendradarbiaujant su visomis susijusiomis suinteresuotomis šalimis parengti paprastą ir ekonomišką teisių išaiškinimo sistemą, kuri būtų taikoma siekiant suskaitmeninti paskelbtus kūrinius ir užtikrinti interneto prieigą prie

jų;

35. todėl palankiai vertina tokias iniciatyvas, kaip projektas ARROW¹, kurio partneriai yra teisių turėtojai ir bibliotekų atstovai, ir joms pritaria, ypač todėl, kad šių iniciatyvų tikslas – nustatyti teisių turėtojus ir jų teises ir išsiaiškinti su kūrinio teisėmis susijusią padėtį, įskaitant tai, ar tai nenustatytos autorių teisės kūrinys ir ar šis kūrinys jau nebespausdinamas;
36. ragina Komisiją sukurti Europos nenustatytų autoriaus teisės kūrinių, t. y. saugomų kūrinių, kurių teisių turėtojai nežinomi ar negali būti nustatyti, nors atlikta kruopšti, dokumentais pagrįsta, jų paieška, duomenų bazę, su kurios pagalba būtų galima keisti informacija apie teisių turėtojus ir taip užtikrinti mažesnes atidžiai teisių turėtojų paieškai skiriamas sąnaudas;
37. pritaria nuosekliam Europos lygmeniu priimtam sprendimui dėl nenustatytos autorių teisės kūrinių skaitmeninimo ir sklaidos: iš pradžių jie turi būti aiškiai apibrėžti, nustatyti bendri standartai (įskaitant deramos atidos principą stengiantis rasti šių kūrinių savininkus) ir išspręsti galimo autoriaus teisių pažeidimo klausimą, kai naudojamosi minėtaisiais nenustatytos autoriaus teisės kūriniais;
38. pabrėžia, kad būtina rasti sprendimą dėl asmeninių dokumentų (korespondencijos, užrašų, nuotraukų ir filmų), kuriuos saugo kultūros institucijos, bet niekada nėra jų publikavusios ar viešai paskelbusios, nors tai kelia privatumo apsaugos ir moralinių teisių klausimus;

Technologijos

39. pažymi, kad būtina kurti technologijas, skirtas užtikrinti ilgalaikiam ir tvariam skaitmeniniam išsaugojimui, prieigos prie turinio sistemų savitarpio suderinamumui, daugiakalbei navigacijai ir turinio prieinamumui bei nustatyti vienodiems standartams; palankiai vertina tai, kad kaupiant *Europeanos* kolekciją nuolat naudojama atvirojo kodo programinė įranga;
40. rekomenduoja Komisijai saugoti atsargines nacionalinių institucijų ar privačiojo sektoriaus partnerių pateiktos suskaitmenintos medžiagos bylas šiems partneriams ar institucijoms priklausančiose techninės įrangos laikmenose;
41. rekomenduoja Komisijai ir privačiojo sektoriaus institucijoms partnerėms rasti IT sprendimus, pvz., sukurti pastovųjį (angl. *read-only*) ir nuo kopijavimo apsaugotą formatus ir pritaikyti juos tinklavietėje *Europeana* paskelbtai suskaitmenintai medžiagai, kuri saugoma autoriaus teisėmis; rekomenduoja bylos pristatymo puslapyje pateikti nuorodą į turinio teikėjo tinklavietę, iš kurios būtų galima dokumentą persikelti laikantis teikėjo nustatytų sąlygų;
42. rekomenduoja Komisijai primygtinai reikalauti nustatyti standartinį suskaitmenintų kūrinių elektroninį formatą ir užtikrinti, kad suskaitmeninti dokumentai būtų suderinami su interneto sąsaja ir duomenų baze;
43. prašo aukščiausiojo lygio ekspertų grupę išnagrinėti galimybę naudoti „Web 2.0“

¹ Prieinami informacijos apie teises ir nenustatytos autoriaus teisės kūrinius registrai (angl. *Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works*, ARROW).

programinę įrangą atskiroje interneto erdvėje;

Finansavimo ir valdymo klausimai

44. pabrėžia, kad norint užtikrinti ilgalaikę *Europeanos* veiklą būtina sukurti tvaraus finansavimo ir valdymo modelį ir kad kuriant šį valdymo modelį esminį vaidmenį atlieka tiesiogiai suinteresuotos šalys;

Rėmimas; viešojo ir privataus sektorių partnerystė

45. pabrėžia, kad norint pakelti didelių skaitmeninio sąnaudų našta ir atlaikyti laiko spaudimą turi būti sukurti nauji finansavimo metodai, pvz., pasitelkiant privataus ir viešojo sektoriaus partnerystę, jeigu ši partnerystė, skatindama prieigą prie kūrinų su kultūros institucijų pagalba, atitinka intelektinės nuosavybės ir kompetencijos nuostatas; taip bibliotekoms būtų užtikrinta nevaržoma prieiga prie suskaitmenintų bylų netaikant jokių laiko apribojimų;
46. pabrėžia, kad svarbus suderintas Europos lygmens požiūris į viešo ir privataus sektorių partnerystės sąlygų klausimą ir kad būtina nuodugniai iširti partnerystės susitarimus su privačiais subjektais dėl skaitmeninio planų, ypač dėl išimtinių teisių trukmės, dėl indeksavimo ir nuorodų paieškos sistemoje, kurias savo tikslais naudoja skaitmeninių bylų bibliotekos, dėl paslaugų tęstinumo ir minėtųjų nekonfidencialaus pobūdžio susitarimų bei skaitmeninio kokybės;
47. pažymi, kad nacionalinėse bibliotekose saugomų kūrinų skaitmeninimas yra mokesčių mokėtojų finansinių investicijų rezultatas, pasiektas jiems mokant mokesčius; todėl pabrėžia, kad privataus ir viešojo sektoriaus partnerystės pagrindu pasirašytose sutartyse turi būti numatyta galimybė į visų paieškos sistemų rodyklę įtraukti kūrinio, kurį bibliotekos vardu suskaitmenino privačiam sektoriui atstovaujanti partnerystės šalis, kopiją, kad ją būtų galima rasti ne tik privačiam partnerystės sektoriui atstovaujancios bendrovės, bet ir bibliotekos tinklavietėje;
48. primena, kad privačių partnerių dalyvavimas skaitmeninio procese neturi sudaryti sąlygų privačiam monopoliui, kuris keltų grėsmę kultūros įvairovei ir pliuralizmui, formuotis ir kad norint įtraukti privačias bendroves būtina užtikrinti, kad jos vadovautųsi konkurencijos nuostatomis;
49. pabrėžia, kad rėmimas yra įdomi alternatyva *Europeanai*, kadangi tai galimybė finansuoti ne tik skaitmeninio veiklą, bet ir tvarkyti atsiskaitymo už nebespausdinamų kūrinų, kūrinų, kurių autoriaus teisės nenustatytos ir kurių autorių teisės saugomos, autorių teises procedūras bei skelbti šiuo kūriniais internetu;

ES ir viešojo finansinė parama

50. pabrėžia, kad didelę dalį finansavimo turėtų sudaryti viešieji indėliai, t. y. ES, valstybių narių ir kultūros organizacijų indėliai, ir siūlo *Europeanos* skaitmeninio procesą vertinti kaip dalį Lisabonos strategijos, o į kitą daugiametę finansinę programą įtraukti atskirą biudžeto eilutę;
51. pabrėžia, jog tik numačius atskirą biudžeto eilutę galima sudaryti sąlygas, reikalingas užtikrinti, kad turimos lėšos būtų leidžiamos skaidriai ir vadovaujantis nustatytais tikslais;

52. pažymi, kad iki šiol pagal programą „eContentplus“ 2009–2011 m. laikotarpiu *Europeanai* skirta tik 6,2 mln. eurų;
53. ragina kitoje daugiametėje finansinėje programoje numatyti kelis kartus didesnę negu iki šiol *Europeanos* finansavimą;
54. pabrėžia būtinybę panaikinti teisinės kliūtis, su kuriomis susiduriama ES lygmeniu, kad bibliotekos galėtų kreiptis dėl Europos finansavimo skaitmeninimo veiklai;
55. ragina valstybes nares ir Komisiją pateikti Europos Parlamentui metinę *Europeanos* sąnaudų ir pasiektos pažangos ataskaitą;
56. siūlo, kad jau 2011 m. Parlamentas kartu su Komisija persvarstytų finansavimo procedūras ir parengtų tausų projekto finansavimo 2013 m. ir vėlesniuose laikotarpiu modelį; laikosi nuomonės, kad perėjus prie privataus ir viešojo finansavimo sistemos būtų padidintas svetainės potencialas;

Informacija ir informavimo skatinimas

57. siūlo surengti finansavimo ir reklamos kampaniją „Prisijunk prie *Europeanos*“ ir išsamiau supažindinti su šiuo klausimu bei paaiškinti jo svarbą, taip pat rekomenduoja skirti dalį *Europeanai* numatytų išteklių kuo didesnės dalies visuomenės informavimo apie biblioteką, kurioje saugoma kaip galima gausesnė kūrinių kolekcija, tikslu pasitelkiant visų rūšių (tekstinę, garso ir vaizdo) žiniasklaidą;
58. siūlo kūrybingai reklamuoti kampaniją „Prisijunk prie *Europeanos*“; ši kampanija, vykdoma ir remiama viešo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu, pirmiausia turėtų būti skirta jaunimui, pvz., ji galėtų būti rengiama tarptautinių sporto renginių arba meno parodų ir su kultūros sritimis susijusių konkursų metu;
59. ragina Komisiją inicijuoti žiniasklaidos ir interneto kampaniją, skirtą populiarinti tinklavietei *Europeana*, nukreipti srautui iš Europos serverių į *Europeanos* šaltinius, kaip pagrindinę skaitmeninio formato duomenų prieigos vietą, ir paraginti valstybėms narėms bei kultūros institucijoms teikti turinį šiai tinklavietei; kartu ragina surengti specialią žiniasklaidos kampaniją, kuri būtų skirta visų švietimo sistemos lygmenų studentams ir mokytojams ir kurios metu didžiausias dėmesys būtų skiriamas *Europeanos* skaitmeninių išteklių panaudai lavinimo tikslais;
60. laikosi nuomonės, kad ši kampanija labai panaši į veiklą, kurios raginama imtis siekiant panaikinti Europoje vis dar aktualų skaitmeninį pasidalijimą, ir užtikrinti, kad *Europeana* ir kitas interneto turinys, informacija bei galimi jų privalumai būtų prieinami kiekvienam, kad ir kur tas asmuo būtų; rekomenduoja grįsti šią kampaniją ir ypač *Europeanos* naudojimo mokyklose potencialą supratimu, kad interneto prieiga prie išsamesnio turinio ir įvairiapusiškesnės informacijos nėra tikslas savaime, taigi be to turi būti imamasi iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama stimuliuoti kritišką interneto turinio ir informacijos analizę;
61. ragina Komisiją užtikrinti, kad informacijos kampanijos ir panaši su *Europeana* susijusi informuotumo didinimo veikla būtų vykdoma per atitinkamas partnerines organizacijas valstybėse narėse;

Valdymas

62. palankiai vertina dabartinį Europos skaitmeninės bibliotekos fondo indėlį skatinant oficialius muziejų, archyvų, garso ir vaizdo archyvų ir bibliotekų susitarimus dėl bendradarbiavimo kuriant jungtinį portalą *Europeana* ir užtikrinant jo ilgalaikiškumą;
63. yra įsitikinęs, kad kultūros institucijos ir toliau turi atlikti pagrindinį vaidmenį administruodamos *Europeana* ir kad ši administracinė veikla turėtų būti kuo demokratiškesnė; ragina jas bendradarbiauti siekiant, kad tas pats darbas nebūtų skaitmeninamas kelis kartus, o ištekliai būtų naudojami racionaliai;
64. ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti šio projekto valdymą ir užtikrinti, kad būtų paskirta kompetentinga nacionalinio lygmens institucija, kuri vadovautų skaitmeninimo procesui ir jį stebėtų, skatintų informacijos apie projektą *Europeana* sklaidą tarp bibliotekų ir kultūros medžiagos teikėjų ir rinktų turimą skaitmeninę medžiagą tiesiai iš teikėjų, siekdama ją konvertuoti pagal vieną skaitmeninį standartą, kad naujasis turinys galėtų būti nedelsiant įkeltas į duomenų bazę *Europeana*; laikosi nuomonės, kad ilgainiui turėtų būti apsvarstyta galimybė teikti prioritetą siekiui rinkti turimą skaitmeninę medžiagą, parengtą įgyvendinant bendrai su Europos Sąjunga finansuojamus projektus, ir ją įkelti į skaitmeninę biblioteką *Europeana*;
65. siekdamas, kad būtų kuo veiksmingiau koordinuojamas *Europeanos* administravimas, nustatyti aiškūs realistiški tikslai ir prireikus iš naujo įvertinta svetainės veikla, siūlo skelbti viešus kvietimus dalyvauti konkurse;
66. rekomenduoja Komisijai įvertinti galimybę įsteigti Europos organą, kuris koordinuotų nacionalinių institucijų dalyvavimą stebint skaitmeninimo procesą, taip pat mokėjimus autoriams už autoriaus teises ir kitus projektui *Europeana* aktualius klausimus;
 - o
 - o
 - o
67. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.